

på psyket

trodde hela tiden att pappa skulle komma och hämta oss. Jag förstod inte att familjen för alltid var splittrad.

Hur upplevde du tiden på barnhemmet?

– Som väldigt traumatisk. Jag väntade i ett år på att pappa skulle komma. Men jag fick inget besök, inget kort och inget svar på varför jag var där.

Varje söndag klädde personalen upp oss i finkläder och ställde oss på en rad. Sedan kom välbärgade par och tittade för att se om det fanns något barn som passade dem.

När jag inför visningarna på söndagarna träffade min storasyster brukade hon säga: ”Dra loss din rosett, peta i näsan och fis!” Gjorde jag det var risken att bli vald mindre. Då fick vi syskon åtminstone vara kvar i samma byggnad.

Men en dag hände det. Jag blev vald. En rik företagarfamilj ville ha mig som sällskap åt deras dotter, som var jämngammal med mig.

Och hur fungerade det att bo hos den familjen?

– Inget vidare. Min fosterpappa sa redan första dagen att han inte ville ha något fosterbarn. Dottern i familjen var en överklassstjej som fick allt hon pekade på. Den enda jag kunde närma mig var min fostermamma, men hon var väldigt ombytlig och gick till en läkare för sina psykiska problem.

Efter fyra år åkte min fostermamma till ett vilohem för sin ”migrän”, som familjen kallade det. När hon kom

tillbaka fick jag höra att det var jag som var skuld till hennes besvär. Då bestämde min fostermamma, tillsammans med sin psykiatriker, att jag skulle läggas in på en barnpsykiatrisk klinik.

Berättade din fostermamma vilken behandling som väntade dig där?

– Nej, jag visste inte vad som hände eller varför. På sjukhuset blev jag fastspänd på en kall brits och nerrullad till källaren. Där fick jag lugnande mediciner och sedan elchocker. Jag minns inte om jag blev sövd, men i dag blir patienterna det.

Totalt fick jag tio behandlingar, det står att läsa i min journal. Varje gång britsen kördes mot källaren grät jag av förtvivlan. Efteråt var jag alldeles tom och apatisk. Det var som om jag tappat medvetandet.

I åtta månader var jag inlagd och fick även en sömnkursbehandling. Sedan var tanken att jag skulle vara tillräckligt ”foglig” för att få komma hem till min fostermamma.

Tyckte hon att du hade blivit det?

– Nej, hon var aldrig nöjd. Hon tyckte att jag var ett sjukt barn, men det var jag inte. Jag var en rädd och otrygg flicka. Jag saknade mina syskon och min pappa, men min mamma saknade jag aldrig. Hennes svek gjorde för ont för att förlåta.

Två gånger fick jag faktiskt träffa min pappa efter att jag

blivit placerad hos fosterfamiljen. Då gick jag genom hela staden och visade upp honom. ”Detta är min pappa”, berättade jag stolt för alla som inte trodde att jag hade någon. Men jag fick inte följa med honom hem, det tillät inte hans nya fru.

Träffade du aldrig din biologiska mamma mer?

– Jo, när jag var 14 år fick jag komma hem till mamma under perioder. Då hade jag inte träffat henne på 7 år. Jag kände ingen kärlek när jag såg henne, bara hat. Det var betydligt mer känslösamt att träffa mina syskon.

Min storasyster hade fått komma hem från barnhemmet efter ett par år, min bror hade placerats i fosterhem och ville aldrig mer återvända till oss. Ett av de övriga syskonen hade flyttat hemifrån och två bodde kvar hos mamma.

Hur hade det fungerat med din skola under alla år som du varit borta?

– Jag hade börjat i skolan redan när jag omhändertogs av Barnavårdsnämnden, men fick byta då jag kom till barnhemmet. På den nya skolan visste alla att jag var ett barnhemsbarn och ingen ville leka med mig.

När jag sedan hamnade på sjukhuset fick jag gå i en skola där, men då tillhörde jag ingen klass och hade inga kamrater av det skälet. Ännu värre blev det när jag kom tillbaka till den riktiga skolan. Då var jag ”hon som le-

gat på psyket”, och vem ville umgås med en sådan person?

Så hur tog du dig vidare?

– Jag flydde genom livet och sökte efter en trygghet som inte fanns. Först när jag var 33 år fick jag ro i själen. Då kom jag till en psykiatrisk dagvårdsavdelning och träffade en kurator som tyckte att jag skulle sluta skämmas för min barndom och för att jag aldrig älskat min mamma. Efter hennes hjälp kunde jag börja ett nytt liv.

Jag skaffade mig ett yrke inom vården, gifte mig och fick en dotter. Ska de komma och ta mitt barn nu för att jag själv blev bortförd? tänkte jag. Bara tanken på att förlora sitt barn var förfärlig, och vidden av min mammas svek blev ännu tydligare.

Vilka konsekvenser av din barndom lever du med i dag?

– Jag har stora minnesförluster från tiden efter elchockerna. Det sägs att behandlingen hjälper mot depression men jag menar att det enda som händer är att patienten glömmet de tråkiga sakerna och tappar kontakten med sitt känsloliv.

När jag i dag läser i min journal står där om händelser som jag inte alls kommer ihåg. Vad har jag då mer varit med om som jag inte minns?

Det enda som är tydligt är skrällen. Är det skräck som dagens psykiatri vill ge till våra barn? Att elbehandlingar fortfarande ges är för mig helt ofattbart. ■